Temel Hak ve Özgürlükler

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **Bir özgürlüğün sağlanması için kişiye anayasa ve kanunlarla tanınmış yetkilerdir.**

2. **B**
   Temel haklar, insanın insanca yaşaması için gerekli olan doğuştan haklardır.

3. **D – Y – D – Y**
   Temel haklar devredilemez; çocuklar da bu haklara sahiptir.

4. **1-c 2-a 3-b**

5. **Doğuştandır; dokunulmazdır; devredilmez; vazgeçilmezdir (herhangi üçü).**
   Anayasanın 12. maddesinde bu özellikler yer alır.

6. **Örnek: T.C. Anayasası, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme**

7. **A**

8. **a) özgürlük b) doğuştan c) devlet**

9. **Örnek: Eğitim hakkı, sağlık hakkı, oyun ve dinlenme hakkı, beslenme ve barınma hakkı, korunma hakkı**

10. **D**

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **Devredilmezdir**
    Temel haklar kişiliğe bağlıdır; dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmezdir.

12. **1: eğitim hakkı 2: düşünce ve kanaat hürriyeti 3: sağlık hakkı 4: yerleşme ve seyahat hürriyeti**

13. **Örnek: Bir çocuk "Okula gitmek istemiyorum." dese de eğitim hakkı ortadan kalkmaz; bu hakkını başkasına da veremez.**

14 **C**
Çocuklar sağlığına ve eğitimine zarar verecek işlerde çalıştırılamaz.

15 **a) İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (1948) b) 41 yıl**
1989 - 1948 = 41

16 **17: yaşama hakkı 22: haberleşme hürriyeti 42: eğitim ve öğrenim hakkı**

17 **Kendilerini güvende hisseder; çünkü hakları ihlal edildiğinde devlete ve mahkemelere başvurarak haklarını arayabilirler.**

18 **B**

19 **Örnek: Tekerlekli sandalye için rampa ve asansör yapılması; öğrenciye uygun ders materyali ve destek eğitim odası sağlanması**
Özel gereksinimli çocuklara durumlarının gerektirdiği eğitim ve bakım sağlanır.

20 **Örnek: Bir öğrencinin okuldaki bilim kulübüne katılması ya da resim kursuna gitmesi**

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **Eğitim hakkı. Hakkın korunmasında devlet (yetkililer) görev almıştır.**
Temel hakların korunmasında en etkili güç devlettir.

22 **A**
Seyahat hürriyeti, insanların yaşama hakkını korumak amacıyla geçici olarak sınırlanmıştır.

23 **Örnek: Düşüncelerini açıkladıkları için cezalandırılabilirler; çocuklar okula gidemeyip çalıştırılabilir; hakları ihlal edildiğinde başvuracak yer bulamazlar.**

24 **Pazartesi: eğitim hakkı Çarşamba: sağlık hakkı Cumartesi: oyun ve dinlenme hakkı Pazar: haberleşme hürriyeti**

25 **Sağlık hakkı ve yaşama hakkı (sağlıklı çevrede yaşama). Örnek çözüm: Köylere tankerle su taşımak, yeni su kuyuları ve depoları yapmak, su tasarrufu kampanyası başlatmak**

26 **D**
Temel haklar dini, dili, cinsiyeti ve yaşı ne olursa olsun herkese eşit olarak tanınır.

27 **Örnek: Ne? Çocukların hangi hakları vardır? Neden? Çocuk hakları neden koruma altına alınmıştır? Kim? Çocuk haklarını korumak kimin görevidir?**

28 **Haberleşme hürriyeti (özel hayatın gizliliği). Öğrenci durumu ailesine ve öğretmenine bildirmeli, arkadaşından bunu tekrarlamamasını istemelidir.**

Haberleşmenin gizliliği esastır.

29 **Başkalarının haklarını (öğrencilerin sessiz ortamda çalışma ve eğitim hakkını) ihmal etmiştir. Sonuç: Hak ve özgürlükler kullanılırken başkalarının hakları da gözetilmelidir.**

30 **C**

Kimse düşünce ve kanaatleri nedeniyle kınanamaz ve suçlanamaz.